2024/1214

3.5.2024

EUROOPAN UNIONIN JA AMERIKAN YHDYSVALTOJEN VÄLINEN SOPIMUS GALILEO-SATELLIITTIEN LAUKAISUUN YHDYSVALTOJEN ALUEELTA LIITTYVISTÄ TURVALLISUUSMENETTELYISTÄ

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä ”unioni”,

ja

AMERIKAN YHDYSVALLAT, jäljempänä ”Yhdysvallat”, yhdessä jäljempänä ”osapuolet”

OTTAVAT HUOMIOON avaruusteknologian merkityksen kansakunnille ja niiden kansalaisille viestinnän, kaukohavainnoinnin, navigoinnin ja kansallisen turvallisuuden kannalta,

USKOVAT VAKAASTI, että Yhdysvaltojen ja unionin on tehtävä yhteistyötä, jotta tätä tärkeää teknologiaa voidaan hyödyntää kaikin soveltuvin tavoin,

PALAUTTAVAT MIELIIN, että Galileo on unionin maailmanlaajuinen satelliittinavigointijärjestelmä, joka on suunniteltu tarjoamaan maksutta paikannus- ja ajanmääritystietoja monien eri alojen, kuten ilmailun, rautatieliikenteen, laivaliikenteen ja televiestinnän, tarpeisiin,

OVAT TIETOISIA siitä, että EU:n turvallisuusluokiteltujen laitteiden tuontiin Yhdysvaltojen alueelle satelliittien laukaisemista varten liittyy väistämättä turvallisuusriskejä, minkä vuoksi tarvitaan asianmukaisia turvatoimia ja yhteistyötä Yhdysvaltojen ja unionin välillä,

KATSOVAT, että Yhdysvaltojen ja unionin yhteisenä tavoitteena on ehkäistä avaruusteknologian väärinkäyttöä ja suojautua siltä ja parantaa siten omaa turvallisuuttaan ja huolehtia kansalaistensa korkeatasoisesta suojelusta,

OTTAVAT HUOMIOON Galileo-satelliittien strategisen ja tieteellisen merkityksen ja taloudellisen arvon,

TOTEAVAT, että Galileo-satelliittien laukaisemiseen liittyvien turvallisuusluokiteltujen tietojen ja omaisuuden suojelu on varmistettava,

KATSOVAT, että satelliittien laukaisemiseen liittyvien teknisten haasteiden vuoksi Yhdysvaltojen ja unionin välinen jatkuva tietojenvaihto ja yhteistyö on välttämätöntä,

PALAUTTAVAT MIELIIN Galileo- ja GPS-satelliittinavigointijärjestelmien ja niihin liittyvien sovellusten edistämisestä, tarjonnasta ja käytöstä tehdyn Amerikan yhdysvaltojen sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen sopimuksen, joka allekirjoitettiin Dromoland Castlessa Co. Claressa 26 päivänä kesäkuuta 2004,

PALAUTTAVAT MIELIIN Washingtonissa 30 päivänä huhtikuuta 2007 tehdyn Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välisen sopimuksen turvaluokiteltujen tietojen turvaamisesta, jäljempänä ”turvaluokiteltujen tietojen turvaamisesta tehty sopimus”, ja erityisesti sen 19 artiklan, sekä siihen liitetyn suojausta koskevan järjestelyn EU:n ja Amerikan yhdysvaltojen välillä vaihdettujen turvaluokiteltujen tietojen suojaamiseksi, jonka neuvoston turvallisuuskomitea hyväksyi 29 päivänä kesäkuuta 2007 ja jonka Yhdysvallat hyväksyi 18 päivänä heinäkuuta 2007, jäljempänä ”suojausta koskeva järjestely”,

OTTAVAT HUOMIOON, että Euroopan komissio on antanut Galileon laukaisupalvelusopimusten hallinnointivastuun Euroopan avaruusjärjestölle, joka huolehtii satelliittien laukaisukampanjoista unionin puolesta,

OTTAVAT HUOMIOON Yhdysvaltojen säädöksissä, määräyksissä, toimintapolitiikassa, sovellettavissa lupavaatimuksissa ja tukijärjestelyissä määritetyt Yhdysvaltojen kaupallisten laukaisupalveluntarjoajien vastuut sekä vastaavasti Yhdysvaltojen ministeriöiden ja virastojen tehtävät ja vastuut,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Soveltamisala

1. Tätä sopimusta sovelletaan Galileo-satelliittien laukaisuun Yhdysvaltojen alueelta.

2. Osapuolet tietävät, että EU:n turvallisuusluokiteltuja laitteita ja asiakirjoja tullaan viemään unionista ja tuomaan Yhdysvaltoihin, käyttämään Yhdysvaltojen alueella ja jälleenviemään unioniin. EU:n turvallisuusluokiteltujen laitteiden ja asiakirjojen suojaamiseksi osapuolet varmistavat tiiviissä yhteistyössä laukaisupalveluntarjoajan kanssa, että kaikki tarvittavat ja asianmukaiset, tämän sopimuksen ehtojen mukaiset toimenpiteet ovat käytössä tällaisten laitteiden ja asiakirjojen valvomiseksi ja suojaamiseksi.

3. Ainoastaan Euroopan avaruusjärjestön paikallisella turvallisuusvastaavalla, hänen nimeämillään henkilöillä ja Euroopan komission nimeämillä henkilöillä on pääsy EU:n turvallisuusluokiteltuihin laitteisiin ja asiakirjoihin kunkin laukaisukampanjan aikana alkaen siitä, kun tällaiset laitteet ja asiakirjat saapuvat Yhdysvaltojen alueelle, ja päättyen niiden viemiseen pois Yhdysvaltojen alueelta, jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä tai jollei Euroopan komissio salli niihin pääsyä sen jälkeen, kun osapuolet ovat keskustelleet asiasta.

4. Jos Yhdysvaltojen hallinnolle tai 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti luvan saaneille kolmansille osapuolille taikka muille osapuolten yhteisesti päättämille kolmansille osapuolille luovutetaan tai ne muutoin saavat haltuunsa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja, tällaisten EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamiseen sovelletaan turvallisuussopimuksen ja tämän sopimuksen ehtoja riippumatta siitä, mikä eurooppalainen elin tiedot on toimittanut.

2 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan

1. ”EU:n turvallisuusluokitelluilla tiedoilla” mitä tahansa tietoja tai aineistoja, joille on määritelty EU:n turvallisuusluokka ja joiden luvaton ilmitulo saattaisi vaihtelevassa määrin vahingoittaa unionin tai sen yhden tai useamman jäsenvaltion etuja. EU:n turvallisuusluokitellut tiedot voivat olla suullisessa, visuaalisessa, sähköisessä, magneettisessa tai asiakirjamuodossa taikka muun materiaalin, kuten laitteiden tai teknologian, muodossa;

2. ”EU:n turvallisuusluokitelluilla laitteilla ja asiakirjoilla” laitteita ja asiakirjoja, jotka sisältävät EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja;

3. ”EU:n suojatulla omaisuudella” mitä tahansa laukaisupaikalla olevaa esinettä tai aineistoa, joka on tuotu Yhdysvaltojen alueelle Galileo-satelliitin laukaisemista varten, mukaan lukien esimerkiksi EU:n turvallisuusluokitellut laitteet ja asiakirjat;

4. ”turva-alueilla” laukaisupaikan alueita, joilla EU:n suojattua omaisuutta säilytetään ja käsitellään unionin laukaisupalveluntarjoajan kanssa sopiman sopimusjärjestelyn ja laukaisupalveluntarjoajan laukaisupaikan kanssa sopimien tukijärjestelyjen mukaisesti;

5. ”laukaisupaikalla” yhtä tai useampaa Yhdysvaltojen hallinnon omistuksessa olevaa ja Yhdysvaltojen alueella sijaitsevaa paikkaa, jossa on tilat kantoraketin kokoamiseen, sen polttoaineen käsittelyyn, avaruusaluksen valmistelemiseen laukaisua varten, laukaisemiseen ja laukaisujen seurantaan ja josta Galileo-satelliitit laukaistaan;

6. ”kaupallisella hyötykuorman käsittelylaitoksella” laitosta, jossa avaruusalus ja hyötykuorma valmistellaan laukaisua varten ja joka sijaitsee Yhdysvaltojen alueella yksityisomistuksessa olevalla paikalla laukaisupaikan ulkopuolella;

7. ”turvallisuushäiriöllä” mitä tahansa tapahtumaa, jonka seurauksena voi olla luvaton pääsy tietoihin, asiakirjoihin tai laitteisiin, niiden luvaton käyttö, paljastaminen, muuttaminen tai tuhoaminen taikka EU:n suojattuun omaisuuteen liittyvien järjestelmien toiminnan häiritseminen;

8. ”laukaisupalveluntarjoajalla” yhdysvaltalaista organisaatiota, jonka kanssa Euroopan komissio on tehnyt sopimuksen Galileo-satelliittien laukaisemisesta;

9. ”Galileolla” unionin itsenäistä siviilihallinnon alaista maailmanlaajuista siviilisatelliittinavigointijärjestelmää (GNSS), joka koostuu satelliittien ryhmästä, johtokeskuksista ja maailmanlaajuisesta maa-asemien verkostosta ja joka tarjoaa paikannus-, navigointi- ja ajanmäärityspalveluita mukaan lukien turvallisuustarpeisiin ja -vaatimuksiin vastaaminen;

10. ”Galileo-satelliitilla” Galileo-järjestelmään kuuluvaa avaruusalusta, joka tuodaan Yhdysvaltojen alueelle laukaisemista varten;

11. ”Galileo-satelliittiromulla” Galileo-satelliittia tai sen osaa, fragmentit ja palaset mukaan lukien, joka löydetään Yhdysvaltojen alueelta tai aluevesiltä taikka kansainvälisillä vesiltä Galileo-satelliittiin liittyvän vahingon tai onnettomuuden jälkeen;

12. ”Euroopan avaruusjärjestöllä” tai ”ESAlla” hallitustenvälistä järjestöä, joka perustettiin Pariisissa 30 päivänä toukokuuta 1975 allekirjoitettavaksi avatulla Euroopan avaruusjärjestöä koskevalla yleissopimuksella, joka tuli voimaan 30 päivänä lokakuuta 1980. Unionin avaruusohjelman ja Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston perustamisesta 28 päivänä huhtikuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/696, jäljempänä ”EU:n avaruusasetus”, 28 artiklan 4 kohdan mukaisesti unioni on antanut ESAlle unionin avaruusohjelman täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä, mukaan lukien laukaisupalvelujen hankintasopimusten tekeminen ja täytäntöönpano, jotka ESA suorittaa unionin puolesta;

13. ”Euroopan unionin avaruusohjelmavirastolla” tai ”EUSPAlla” EU:n avaruusasetuksella perustettua unionin virastoa, jonka tehtäväksi Euroopan komissio on antanut unionin avaruusohjelmaan kuuluvan Galileon hallinnoinnin ja hyödyntämisen;

14. ”ESAn paikallisella turvallisuusvastaavalla” Euroopan komission nimeämää ESAn virkamiestä, joka vastaa unionin Galileo-laukaisukampanjoiden turvallisuudesta;

15. ”ESAn paikallisen turvallisuusvastaavan nimeämillä henkilöillä” sellaisia ESAn henkilöstön jäseniä ja ESAn toimeksisaajia, jotka ESAn paikallinen turvallisuusvastaava on kirjallisesti nimennyt hoitamaan puolestaan tiettyä roolia, vastuualuetta tai tehtävää. Nimeäminen rajoittuu tiettyyn tehtävään, eikä se anna nimetylle henkilölle yleisellä tasolla lupaa toimia ESAn paikallisen turvallisuusvastaavan puolesta;

16. ”Euroopan komission nimeämillä henkilöillä” unionin, mukaan lukien EUSPAn, henkilöstöä sekä unionin jäsenvaltioiden asiantuntijoita, jotka Euroopan komissio on kirjallisesti nimennyt hoitamaan puolestaan tiettyä roolia, vastuualuetta tai tehtävää. Nimeäminen rajoittuu tiettyyn tehtävään, eikä se anna nimetylle henkilölle yleisellä tasolla lupaa toimia Euroopan komission puolesta.

3 artikla

Tuontimenettelyt

1. EU:n suojatun omaisuuden tuontiin Yhdysvaltojen alueelle sovelletaan Yhdysvaltojen lainsäädäntöä, mukaan lukien Yhdysvaltojen tulli- ja rajavartiolaitoksen (CBP) soveltama tai täytäntöönpanema lainsäädäntö. CBP:n on käytettävä sovellettavan lainsäädännön ja toimintapolitiikan mukaisesti harkintaa sen suhteen, onko kohteet tarpeen tarkastaa.

2. Unioni toimittaa yhteistyössä laukaisupalveluntarjoajan kanssa asiaankuuluville Yhdysvaltojen virastoille kaikki Yhdysvaltojen lainsäädännössä edellytetyt tiedot, jotta EU:n suojatun omaisuuden tulliselvitys voidaan tehdä, mukaan lukien tiedot sovellettavien lupavaatimusten täyttymisestä. Yhdysvallat toimittaa Euroopan komissiolle tiedot tulossa olevista tulliselvitysmenettelyistä.

3. Jos CBP katsoo, että Galileo-satelliitti tai muu EU:n suojattu omaisuus on tarpeen tarkastaa, 9 artiklan mukaisesti nimetyn CBP:n yhteyspisteen on otettava yhteyttä ESAn paikalliseen turvallisuusvastaavaan ja mahdollisuuksien mukaan varmistettava, että ESAn paikallinen turvallisuusvastaava ja/tai tämän nimeämät henkilöt ovat läsnä tällaisessa tarkastuksessa. Kaikki tällaiset tullitarkastukset on suoritettava sovellettavan Yhdysvaltojen lainsäädännön mukaisesti turva-alueella tai muussa yhteisesti nimetyssä, laukaisupaikassa sijaitsevassa tilassa siten, että turvallisuustaso on asianmukainen tarkastettavien tavaroiden luonteeseen nähden, eikä tarkastus saa olla laajempi kuin on tarpeen sen varmistamiseksi, että tavara on Yhdysvaltojen lainsäädännön mukainen.

4. ESAn paikallinen turvallisuusvastaava voi pyytää CBP:ltä tarkastuksen keskeyttämistä, jotta Euroopan komissio ja Yhdysvaltojen ulkoministeriö voivat ensin neuvotella kahdenvälisesti. CBP olettaa voivansa suostua tällaiseen pyyntöön, jos siitä ei aiheudu välitöntä vaaraa ihmishengille tai Yhdysvaltojen kansalliselle turvallisuudelle.

4 artikla

Laukaisupaikan turva-alueiden ja EU:n suojatun omaisuuden suojaaminen

1. Yhdysvaltojen lainsäädännön, toimintapolitiikan, menettelyjen ja laukaisupalveluntarjoajan kanssa sovittujen tukijärjestelyjen mukaisesti toimitaan seuraavasti:

a. Yhdysvallat toteuttaa kaikki tarvittavat ja asianmukaiset toimenpiteet suojatakseen laukaisupaikan tunkeutumiselta, mukaan lukien alueet, joiden sisällä on turva-alue.

b. Yhdysvallat toteuttaa kaikki tarvittavat ja asianmukaiset toimenpiteet estääkseen Galileo-satelliittien vahingoittumisen tai muuttamisen tai niihin kajoamisen laukaisukampanjan aikana alkaen niiden saapumisesta Yhdysvaltojen alueelle ja päättyen niiden viemiseen pois Yhdysvaltojen alueelta.

c. Yhdysvallat vahvistaa Euroopan komission pyynnöstä, mikä on laukaisupalveluntarjoajalle ja kaupallisen hyötykuorman käsittelylaitoksen omistajalle/toiminnanharjoittajalle turvallisuusluokiteltujen laitteiden ja asiakirjojen varastointia koskevan Yhdysvaltojen kansallisen lainsäädännön mukaisesti tehdyssä yhteisöturvallisuusselvityksessä annettu luokitus. Yhdysvallat ilmoittaa Euroopan komissiolle, jos aiemmin vahvistettu luokitus muuttuu.

d. Jollei 3 artiklan 3 kohdasta, 5 artiklan 4 kohdasta ja 6 artiklan 3 kohdasta muuta johdu, Yhdysvallat ei saa tarkastella tai tarkastaa laukaisupaikassa olevaa EU:n suojattua omaisuutta. Yhdysvallat suojaa turva-alueet kaikenlaiselta luvattomalta pääsyltä, salakuuntelulta ja muulta turva-alueilla tapahtuvaan toimintaan kohdistuvalta häirinnältä.

e. Yhdysvaltojen hallinto ja avustavan toimeksisaajan henkilöstö saavat käydä laukaisupaikassa sijaitsevalla turva-alueella ja tarkastaa sen ainoastaan turvallisuus- ja ympäristövaatimusten noudattamisen varmistamista tai rikoslainsäädännön täytäntöönpanon valvontaa varten taikka muusta 5 artiklassa täsmennetystä syystä. Jos Yhdysvaltojen hallinto tai avustavan toimeksisaajan henkilöstö aikoo käydä turva-alueella tai tarkastaa sen, niiden on ilmoitettava tulostaan kohtuullisissa ajoin etukäteen, jotta ESAn paikallisella turvallisuusvastaavalla tai tämän nimeämillä henkilöillä on mahdollisuus saapua ajoissa turva-alueelle, eivätkä ne saa sulkea ESAn paikallista turvallisuusvastaavaa tai tämän nimeämiä henkilöitä turva-alueen ulkopuolelle, paitsi tapauksissa, joissa ihmishenkiin kohdistuu kiireellinen ja välitön uhka tai Yhdysvaltojen kansallinen turvallisuus on vaarassa tai joissa kyse on rikoslainsäädännön täytäntöönpanon valvonnasta. Tällaisissa tapauksissa Yhdysvaltojen hallinnon henkilöstön on kuitenkin tiedotettava asiasta asianmukaisesti ESAn paikalliselle turvallisuusvastaavalle tai, jos hän ei ole käytettävissä, hänen nimeämilleen henkilöille ja tehtävä kaikkensa varmistaakseen, että laukaisupalveluntarjoajan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla hyväksyttyjen unionin videojärjestelmien toiminta ei keskeydy.

f. Yhdysvallat ei saa estää unionia käyttämästä asianmukaisesti maahantuotuja televiestinnän salauslaitteita laukaisupaikassa sijaitsevilla turva-alueilla tai kaupallisessa hyötykuorman käsittelylaitoksessa. Unioni käyttää tällaisia laitteita ainoastaan laukaisupalveluntarjoajan tai kaupallisen hyötykuorman käsittelylaitoksen tietoliikenneverkon kautta, ellei Yhdysvallat anna muuhun lupaa.

2. Yhdysvallat ilmoittaa laukaisupalveluntarjoajan välityksellä ESAn paikalliselle turvallisuusvastaavalle etukäteen, jos se päättää evakuoida jonkin unionin laukaisuun liittyvässä laukaisupaikassa sijaitsevan alueen. Siinä määrin kuin se on kyseisissä olosuhteissa mahdollista, unionin on saatava pitää turva-alueella tai sen ympäristössä ympärivuorokautisesti vartijaa ja jatkaa turva-alueiden etävalvontaa laukaisupalveluntarjoajan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla hyväksyttyjen unionin videojärjestelmien avulla.

3. Ennen kuin EU:n turvallisuusluokitellut laitteet ja asiakirjat otetaan käyttöön tai varastoidaan laukaisupaikassa sijaitsevalla turva-alueella tai kaupallisessa hyötykuorman käsittelylaitoksessa, Yhdysvaltojen on Euroopan komission pyynnöstä ilmoitettava sille kirjallisesti, että kaikki tarvittavat ja asianmukaiset turvatoimet ovat käytössä.

4. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan pääasiassa toimintoihin ja EU:n suojattuun omaisuuteen laukaisupaikassa, ja jollei tässä artiklassa toisin määrätä, ne eivät koske toimintoja ja EU:n suojattua omaisuutta kaupallisen hyötykuorman käsittelylaitoksessa. Unionin toimintaa ja EU:n suojattua omaisuutta kaupallisessa hyötykuorman käsittelylaitoksessa säännellään pääasiassa unionin, laukaisupalveluntarjoajan ja tällaisen laitoksen omistajan/toiminnanharjoittajan välisillä sopimuksilla.

5. Unioni toimittaa Yhdysvalloille kirjallisena luettelon laukaisukampanjaan liittyvistä EU:n turvallisuusluokitelluista laitteista ja asiakirjoista sekä luettelon EU:n suojatusta omaisuudesta.

6. Osapuolet nimeävät yhdessä kirjallisesti laukaisupaikan, kaupallisen hyötykuorman käsittelylaitoksen ja turva-alueet, joita unioni voi käyttää kunkin laukaisukampanjan aikana.

5 artikla

Turvallisuustutkinta

1. Turvallisuushäiriötä epäiltäessä ESAn paikallisen turvallisuusvastaavan on ilmoitettava turvallisuushäiriöstä kyseisen laukaisupaikan turvallisuudesta vastaavalle Yhdysvaltojen viranomaiselle – mikäli ESAn paikallinen turvallisuusvastaava katsoo siihen olevan aihetta ja on ensin järjestänyt asiasta selventävän kokouksen laukaisupalveluntarjoajan turvallisuusvastaavan kanssa – jotta asiaa voidaan tutkia tarkemmin. ESAn paikallinen turvallisuusvastaava ilmoittaa turvallisuushäiriöstä myös Yhdysvaltojen ulkoministeriölle.

2. Laukaisupaikan turvallisuudesta vastaava Yhdysvaltojen viranomainen tutkii yhteistyössä laukaisupalveluntarjoajan, ESAn paikallisen turvallisuusvastaavan ja muiden asiaankuuluvien organisaatioiden kanssa kaikki ESAn paikallisen turvallisuusvastaavan ilmoittamat turvallisuushäiriöt.

3. Kun tutkinta on saatettu päätökseen, Yhdysvallat toimittaa Euroopan komissiolle täydellisen selvityksen suojausta koskevan järjestelyn 25 artiklan b kohdan mukaisesti ja yksilöi, mitä korjaavia toimenpiteitä on mahdollisesti tarpeen toteuttaa.

4. Yhdysvaltojen hallinnon henkilöstö tai muut liittovaltion tai osavaltioiden viranomaiset, laukaisupalveluntarjoajan henkilöstö ja näitä tahoja avustavat toimeksisaajat, joille on tehty vaaditut turvallisuusselvitykset, saavat tarkastella tai tarkastaa EU:n suojattua omaisuutta ainoastaan, jos kyse on tutkimuksesta, joka toteutetaan, koska ESAn paikallinen turvallisuusvastaava on ilmoittanut laukaisupaikan turvallisuudesta vastaavalle Yhdysvaltojen viranomaiselle turvallisuushäiriöstä. Tällöin heille annetaan pääsy ainoastaan tutkintatarkoituksia varten ja vasta, kun Euroopan komissio on etukäteen antanut siihen luvan, jonka ESAn paikallinen turvallisuusvastaava on välittänyt laukaisupaikan turvallisuudesta vastaavalle Yhdysvaltojen viranomaiselle. Laukaisupaikan turvallisuudesta vastaava Yhdysvaltojen viranomainen tai muu asianomainen Yhdysvaltojen viranomainen puolestaan sallii liittovaltion, osavaltion ja laukaisupalvelujen tarjoajan asiaankuuluvan henkilöstön ja näiden toimeksisaajien pääsyn EU:n turvallisuusluokiteltuihin tietoihin Euroopan komission antaman luvan mukaisesti.

5. Turvaluokiteltujen tietojen turvaamisesta tehdyn sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti Yhdysvallat suojaa EU:n turvallisuusluokiteltuja tietoja, jotka se on saanut Euroopan komissiolta, Euroopan komission nimeämiltä henkilöiltä tai ESAn paikalliselta turvallisuusvastaavalta, mukaan lukien hänen nimeämänsä henkilöt, tämän sopimuksen täytäntöönpanoa varten tai jotka se on muutoin vastaanottanut, tavalla, joka vastaa vähintään unionin niille antamaa suojaa. Tämän sopimuksen liitettä sovelletaan luokkaan ”RESTREINT UE/EU RESTRICTED” kuuluviksi leimattuihin, merkittyihin tai nimettyihin tietoihin, jotka luovutetaan Yhdysvalloille tai jotka se muutoin vastaanottaa.

6. Osapuolet tunnustavat, että turvallisuushäiriön ilmeneminen kaupallisessa hyötykuorman käsittelylaitoksessa tai kuljetuksen aikana aiheuttaisi monimutkaisia ja ainutlaatuisia toimivaltahaasteita. Tällaisessa tilanteessa laukaisupaikan turvallisuudesta vastaava Yhdysvaltojen viranomainen pyrkisi parhaansa mukaan helpottamaan turvallisuushäiriön tutkintaa yhteistyössä asianomaisten osapuolten, kuten unionin, laukaisupalveluntarjoajan, kaupallisen hyötykuorman käsittelylaitoksen omistajan/toiminnanharjoittajan sekä asiaankuuluvien Yhdysvaltojen liittovaltion ja osavaltioiden viranomaisten, kanssa.

6 artikla

Galileo-satelliittiromun talteenotto

1. Jos Galileo-satelliitti tuhoutuu vahingon tai onnettomuuden seurauksena, Yhdysvaltojen on Yhdysvaltojen lainsäädännön, toimintapolitiikan, menettelyjen ja laukaisupalveluntarjoajan kanssa sovittujen Yhdysvaltojen tukijärjestelyjen mukaisesti annettava ESAn paikalliselle turvallisuusvastaavalle, tämän nimeämille henkilöille ja Euroopan komission nimeämille ja sen 9 artiklassa tarkoitetun yhteyspisteen välityksellä ilmoittamille henkilöille lupa

a. osallistua Galileo-satelliittiromun etsimiseen ja keräämiseen paikoista, joissa romua on;

b. varastoida Galileo-satelliittiromu turva-alueelle, missä se on ESAn paikallisen turvallisuusvastaavan jatkuvassa valvonnassa;

c. kuljettaa Galileo-satelliittiromu unionin alueelle.

2. Jos osapuolet saavat talteenottotoimien aikana tietoonsa, että Galileo-satelliittiromua on löytynyt määritellyn etsintäalueen ulkopuolelta, ne ilmoittavat tästä viipymättä toisilleen siinä määrin kuin se on käytännössä mahdollista ennen romun fyysistä poistamista kyseisistä paikoista.

3. Yhdysvaltojen hallinto ja laukaisupalveluntarjoajan henkilöstö ja niitä avustavat toimeksisaajat saavat tarkastaa talteenotetun Galileo-satelliittiromun ainoastaan, jos kyse on tutkinnasta. Tällöin niiden on annettava ESAn paikalliselle turvallisuusvastaavalle mahdollisuus olla paikalla. Talteenotetun Galileo-satelliittiromun silmämääräistä tarkastusta perusteellisempia tarkastuksia ei saisi suorittaa ennen kuin osapuolet ovat neuvotelleet asiasta.

4. ESAn paikallinen turvallisuusvastaava voi pyytää 9 artiklan mukaisesti nimetyltä Yhdysvaltojen ilmailuhallinnon (FAA) yhteyspisteeltä, että Galileo-satelliittiromun suunniteltu tarkastus keskeytetään, jotta Euroopan komissio ja Yhdysvaltojen ulkoministeriö voivat ensin neuvotella kahdenvälisesti. FAA olettaa voivansa suostua tällaiseen pyyntöön, jos ihmisten henki tai turvallisuus ei ole välittömässä vaarassa.

7 artikla

Rekisteröinti

1. Kunkin tämän sopimuksen puitteissa Yhdysvaltojen alueelta laukaistun Galileo-satelliitin osalta unioni varmistaa, että Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerille toimitetaan tiedot kyseisestä avaruusesineestä 12 päivänä marraskuuta 1974 tehdyn ulkoavaruuteen lähetettyjen esineiden rekisteröimistä koskevan yleissopimuksen, jäljempänä ”rekisteröimistä koskeva yleissopimus”, mukaisesti.

2. Osapuolet sopivat, että Yhdysvallat ei ole vastuussa Galileo-satelliittien rekisteröimisestä rekisteröimistä koskevan yleissopimuksen mukaisesti ja että Yhdysvalloilla ei ole lainkäyttövaltaa eikä määräysvaltaa tällaisten ulkoavaruudessa olevien esineiden suhteen.

8 artikla

Vastuukysymykset

1. Jos Galileo-satelliitti tai sen osa aiheuttaa vahinkoa, jonka vuoksi Yhdysvaltoja vastaan nostetaan kansainvälisen oikeuden nojalla yksi tai useampi vahingonkorvauskanne, toimitaan seuraavasti:

a. Yhdysvallat voi pyrkiä saamaan unionin tulemaan tilalleen siinä riitojenratkaisuelimessä, jossa kanne nostetaan. Unioni auttaa sitä tässä pyrkimyksessä.

b. Jos tällainen tilalle tuleminen ei onnistu, unioni vapauttaa Yhdysvallat vastuusta ja on Yhdysvalloille korvausvelvollinen suhteessa kaikkiin taloudellisiin velvoitteisiin, jotka johtuvat kanteen johdosta tehdystä sovinnosta tai siitä saadusta tuomiosta. Osapuolet vastaavat tällaisiin kanteisiin koordinoidusti.

c. Riita-asian tai mahdollisen kanteen tapauksessa Yhdysvallat ilmoittaa asiasta viipymättä kirjallisesti unionille ja antaa kaikki tarvittavat tiedot.

d. Jos Yhdysvallat päättää sopia kanteen, sen olisi saatava unionilta kirjallinen suostumus ennen sovintoratkaisun hyväksymistä. Unionin on hyvitettävä sovintoratkaisusta johtuva summa Yhdysvalloille ainoastaan, jos se on antanut suostumuksensa sovintoratkaisuun.

e. Osapuolet sopivat neuvottelevansa tarvittaessa keskenään kaikissa tällaisten kanteiden käsittelyvaiheissa.

2. Tätä artiklaa sovellettaessa ”vahingolla” tarkoitetaan ihmishenkien menetyksiä, henkilövahinkoja ja muuta terveyteen kohdistuvaa haittaa tai valtioiden taikka luonnollisten tai oikeushenkilöiden omaisuuden menetystä tai vahingoittumista.

3. Minkään tämän sopimuksen määräyksen ei saa tulkita tarkoittavan Yhdysvaltojen täysivaltaisesta koskemattomuudesta tai muista sellaisista erioikeuksista tai vapauksista luopumista, jotka johtuvat kansainvälisestä tapaoikeudesta, Yhdysvaltojen ja unionin välillä voimassa olevista sopimuksista tai muista kansainvälisen oikeuden mukaisista velvoitteista.

9 artikla

Yhteyspisteet

1. Tämän sopimuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi osapuolet nimeävät ja toimittavat kirjallisesti toisilleen 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tahojen toiminnalliset yhteyspisteet ja niiden yhteystiedot.

2. Unionin osalta:

— Euroopan komissio

— Euroopan avaruusjärjestön paikallinen turvallisuusvastaava

— ESA

— EUSPA

— Laukaisupalveluntarjoaja

— Satelliittivalmistaja

3. Yhdysvaltojen osalta:

— Laukaisupaikan turvallisuudesta vastaava viranomainen

— Laukaisupaikan ylin vastuuhenkilö

— Tulli- ja rajavartiolaitos

— Ilmailuhallinto

10 artikla

Riitojen ratkaisu

Kaikki tästä sopimuksesta johtuvat tai siihen liittyvät riidat osapuolten välillä ratkaistaan yksinomaan osapuolten välisin neuvotteluin.

11 artikla

Muut sopimukset

Mikään tässä sopimuksessa ei muuta osapuolten välisiä voimassa olevia sopimuksia tai järjestelyjä.

12 artikla

Voimaantulo ja irtisanominen

1. Tämä sopimus tulee voimaan seuraavana päivänä viimeisimmän sellaisen diplomaattisen nootin vastaanottopäivästä, jolla osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen, ja se on voimassa 1 päivään tammikuuta 2027.

2. Unioni ja Yhdysvallat voivat soveltaa tätä sopimusta tai sen osia väliaikaisesti omien sisäisten menettelyjensä ja lainsäädäntönsä mukaisesti. Väliaikainen soveltaminen alkaa sitä päivää seuraavana päivänä, jona

a) Unioni on ilmoittanut Yhdysvalloille, mitä tämän sopimuksen osia se ehdottaa sovellettaviksi väliaikaisesti; ja

b) Yhdysvallat on vahvistanut hyväksyvänsä tämän sopimuksen väliaikaisesti sovellettavat osat.

3. Kumpi tahansa osapuoli voi ilmoittaa kirjallisesti toiselle osapuolelle aikeestaan irtisanoa tämä sopimus. Irtisanominen tulee voimaan kahdeksan kuukauden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta.

4. Tätä sopimusta voidaan muuttaa tai sen voimassaoloa jatkaa osapuolten välisellä kirjallisella sopimuksella.

5. Liite, jossa vahvistetaan toimenpiteet RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen suojaamiseksi, on erottamaton osa tätä sopimusta.

13 artikla

Todistusvoimaiset tekstit

Tämän sopimuksen allekirjoitettu englanninkielinen teksti on todistusvoimainen. Unioni laatii tämän sopimuksen myös bulgarian, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, viranomaistensa siihen asianmukaisesti valtuuttamina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenäviidentenä päivänä maaliskuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäneljä kahtena alkuperäisenä kappaleena englannin kielellä.

LIITE

Toimenpiteet RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen suojaamiseksi

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tiedot voivat olla suullisessa, visuaalisessa, sähköisessä, magneettisessa tai asiakirjamuodossa taikka muun materiaalin muodossa, mukaan lukien laitteet ja teknologia.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoja voidaan tallentaa kaikenlaisille fyysisille tallennusvälineille.

1. Soveltamisala ja vastuualueet

Tässä liitteessä vahvistettuja toimenpiteitä sovelletaan tilanteissa, joissa laukaisupaikan turvallisuudesta vastaavalle Yhdysvaltojen viranomaiselle tai muulle asiaankuuluvalle Yhdysvaltojen viranomaiselle toimitetaan tai se muutoin vastaanottaa tämän sopimuksen nojalla RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoja. Kun Yhdysvaltojen hallinto tai 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti luvan saaneet kolmannet osapuolet taikka muut osapuolten yhteisesti päättämät kolmannet osapuolet saavat tämän sopimuksen nojalla pääsyn RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoihin, ne ovat vastuussa siitä, että kyseisten tietojen käsittely, säilyttäminen ja rekisteröinti tapahtuu tässä liitteessä kuvatulla tavalla.

2. Valtuutustasot

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoihin voi päästä käsiksi ainoastaan luvan saanut Yhdysvaltojen tai kolmannen osapuolen palveluksessa oleva henkilöstö, jolla on ESAn paikallisen turvallisuusvastaavan ja laukaisupaikan turvallisuudesta vastaavan Yhdysvaltojen viranomaisen määrittelemä tiedonsaantitarve. Ennen pääsyn sallimista tällaisille henkilöille on selvitetty RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen suojaamiseen sovellettavat säännöt, turvastandardit ja -ohjeet, ja heidän on tunnustettava tällaisten tietojen suojaamista koskeva vastuunsa.

Henkilöturvallisuusselvitystä ei vaadita Yhdysvaltojen tai kolmannen osapuolen palveluksessa olevalta henkilöstöltä, jolle on myönnetty pääsy RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoihin.

3. Käsittely

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoja voidaan käsitellä laukaisupaikan turva-alueilla seuraavasti: Luvan saanut Yhdysvaltojen tai kolmannen osapuolen palveluksessa oleva henkilöstö

a) sulkee toimiston oven RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen käsittelyn ajaksi,

b) vie kaikki RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tiedot pois näkyvistä tai peittää ne, jos paikalle on tulossa vierailijoita,

c) ei jätä RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoja näkyville toimiston ollessa tyhjillään

d) pitää näytöt, joissa näkyy RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoja, pysyvästi käännettynä poispäin ikkunoista ja ovista, jotta niitä ei voi nähdä. Kokouksissa käytettävien kannettavien tietokoneiden kuvaruuduilla on oltava häikäisysuoja/tietosuojakalvo.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoja voidaan käsitellä turva-alueen ulkopuolella, jos henkilö, jonka hallussa tiedot ovat, jäljempänä ”haltija”, sitoutuu noudattamaan korvaavia toimenpiteitä, joilla estetään asiattomien pääsy tietoihin. Korvaaviin toimenpiteisiin sisältyvät vähintään seuraavat:

a) RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoja ei saa lukea julkisella paikalla eikä jättää valvomatta hotellihuoneisiin tai ajoneuvoihin.

b) RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tiedot on pidettävä koko ajan haltijan henkilökohtaisessa valvonnassa.

c) Turva-alueen ulkopuolella liikuttaessa RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tiedot on kuljetettava tämän liitteen 7 jaksossa kuvatulla tavalla.

d) asiakirjat on säilytettävä soveltuvissa lukituissa toimistokalusteissa silloin, kun niitä ei lueta tai käsitellä;

e) toimiston ovet on suljettava asiakirjan lukemisen tai käsittelemisen ajaksi;

f) asiakirjan sisällöstä ei saa keskustella puhelimessa suojaamattomalla puhelinlinjalla eikä sellaisen internetpuhelun tai -videopuhelun välityksellä, jota ei ole salattu hyväksytyllä tavalla, eikä salaamattomassa sähköpostiviestissä tai sähköpostiviestissä, jonka salaustapaa ei ole hyväksytty;

g) mobiililaitteet on suljettava (tai asetettava lentotilaan) siksi aikaa, kun asiakirjasta keskustellaan;

h) asiakirja voidaan kopioida tai skannata vain erillisellä (verkkoon kytkemättömällä) tai hyväksytyllä laitteella;

i) asiakirjaa saa käsitellä ja säilyttää tilapäisesti turva-alueen ulkopuolella ainoastaan tarvittavan vähimmäisajan;

j) haltija ei saa heittää turvallisuusluokiteltua asiakirjaa pois, vaan se on palautettava tallennettavaksi turva-alueelle tai varmistettava, että se hävitetään hyväksytyssä silppurissa.

4. Tallennus

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen fyysinen kappale, mukaan lukien salaamattomia tietoja tai muulla kuin hyväksytyllä tavalla salattuja tietoja sisältävät erilliset tallennusvälineet, tallennetaan lukittuun toimistokalusteeseen turva-alueella. Se voidaan tallentaa väliaikaisesti turva-alueen ulkopuolelle, jos haltija on sitoutunut noudattamaan tämän liitteen 3 jaksossa olevassa toisessa osassa määrättyjä asiaankuuluvia korvaavia toimenpiteitä.

5. Jakelu ja luovuttaminen

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen käsittely ja hallinnointi, mukaan lukien niiden jakelu, on haltijan vastuulla.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoja ei saa luovuttaa ilman Euroopan komission etukäteen antamaa kirjallista suostumusta.

6. Sähköinen siirto

Yksityiskohtaisista säännöistä, jotka koskevat RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen sähköistä siirtämistä Yhdysvaltojen hallinnon sisäverkoissa, päätetään tapauskohtaisesti osapuolten välisissä neuvotteluissa.

7. RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen kuljettaminen

Käytettävissä olevista tavoista tai erityisistä olosuhteista riippuen RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tiedot voidaan kuljettaa henkilökohtaisesti paperimuotoisina asiakirjoina tai erillisiin tallennusvälineisiin tallennettuina.

Lähetys voi sisältää useamman kuin yhden RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tiedon edellyttäen, että tiedonsaantitarpeen periaatetta noudatetaan.

Tietoja pakattaessa on varmistettava, että sisältö on peitetty näkyvistä. RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoja on kuljetettava läpinäkymättömässä paketissa, kuten kirjekuoressa, läpinäkymättömässä kansiossa tai salkussa. Paketin ulommassa kerroksessa ei saa olla mitään merkintöjä sisällön luonteesta tai turvallisuusluokasta. Jos paketissa on sisempi kerros, siihen on merkittävä merkintä RESTREINT UE/EU RESTRICTED. Molemmissa kerroksissa on mainittava tarkoitetun vastaanottajan nimi, tehtävänimike ja osoite sekä palautusosoite siltä varalta, että lähetystä ei voida toimittaa perille.

Kaikista luvan saaneen henkilöstön tai kuriirien kuljettamiin RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoihin liittyvistä turvallisuushäiriöistä on ilmoitettava ESAn paikalliselle turvallisuusvastaavalle ja laukaisupaikan turvallisuudesta vastaavalle Yhdysvaltojen viranomaiselle myöhempää tutkimusta varten.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen kuljettamiseen käytettäviin erillisiin tallennusvälineisiin on liitettävä lähetysilmoitus, jossa annetaan tiedot turvallisuusluokiteltuja tietoja sisältävästä erillisestä tallennusvälineestä sekä kaikista siihen tallennetuista tiedostoista, jotta vastaanottaja voi tehdä tarvittavat tarkastukset.

Tallennusvälineeseen saa tallentaa ainoastaan tarvittavat asiakirjat. Esimerkiksi yhdellä USB-tikulla olevilla turvallisuusluokitelluilla tiedoilla olisi kaikilla oltava sama vastaanottaja. Lähettäjän on pidettävä mielessä, että jos erilliselle tallennusvälineelle tallennetaan suuria määriä turvallisuusluokiteltuja tietoja, väline voi edellyttää korkeampaa turvallisuusluokkaa.

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen kuljettamiseen on käytettävä ainoastaan erillisiä tallennusvälineitä, joissa on asianmukainen turvallisuusluokitusmerkintä. Jos tiedot on salattu hyväksytyllä tavalla, erillistä tallennusvälinettä ei tarvitse merkitä.

8. Jäljentäminen

Ainoastaan RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen käsittelijä saa jäljentää niitä ja vain välttämättömiin operatiivisiin tarpeisiin edellyttäen, että tietojen luovuttaja ei ole asettanut sille rajoituksia. Asiakirjan käsittelijä pitää kirjaa suorittamastaan jakelusta.

9. RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen hävittäminen ja poistaminen

Vain tasojen 4 DIN 32757 ja 5 DIN 66399 silppurit ja niitä vastaavat silppurit soveltuvat RESTREINT UE/EU RESTRICTED -asiakirjojen hävittämiseen. Hyväksytyistä silppureista peräisin oleva jäte voidaan hävittää tavallisena toimistojätteenä.

Kaikki RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietoja sisältävät tallennusvälineet ja laitteet on asianmukaisesti puhdistettava, kun niiden elinkaari on päättynyt. Elektroniset tiedot on tuhottava tai poistettava tietoteknisistä resursseista ja niihin liittyvistä tallennusvälineistä siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tietoja ei voida palauttaa. Puhdistamisella tallennusvälineestä poistetaan tiedot sekä kaikki merkinnät ja toimintolokit.

10. Turvallisuusluokituksen poistaminen

RESTREINT UE/EU RESTRICTED -tietojen turvallisuusluokitusta ei saa poistaa ilman Euroopan komission lupaa.